

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

**do kształcenia na odległość dla nauczycieli
klas IV-VII szkoły podstawowej
z języka polskiego**

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez DBP we Wrocławiu:
Magdalena Krzyżanowska, Elżbieta Szymańska, Urszula Tobolska

Koncepcja pakietu

Charakterystyka specyfiki edukacji zdalnej

E-learning albo inaczej edukacja zdalna oznaczająca uczenie się na odległość (przez Internet), jest obecnie coraz popularniejszą formą procesu nauczanie-uczenie się. Proces ten może z powodzeniem odbywać się na odległość i praktycznie w każdym miejscu. E-learning na dobre zagościł w szkołach i na uczelniach. Uczniowie w dużej mierze korzystają z Internetu, który jest już nie tylko źródłem rozrywki, ale coraz częściej służy do nauki. Z tego względu edukacja zdalna wymaga dostosowania dotychczasowych metod i technik nauczania do specyfiki uczenia. O powodzeniu zdalnego nauczania decyduje zbiór elementów, w którego skład wchodzi: dostępna technologia, zasoby dydaktyczne, nauczyciele, administracja, ale przede wszystkim potrzeby i postawy osób uczących się.

Ważne jest także dobranie metod nauczania do danego etapu edukacyjnego, na którym znajdują się uczniowie, uwzględnienia ich umiejętności, możliwości technicznych oraz uwzględnienie potrzeb uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce.

Nauczyciel na platformie wirtualnej pełni funkcję organizatora procesu nauczania. Stwarza warunki, w których uczeń uczy się sam. Mamy tutaj do czynienia z indywidualizacją procesu nauczania, a przez to z większą skutecznością kształcenia. W edukacji zdalnej nauczyciel powinien umiejętnie przekazywać materiały naukowe i systematycznie sprawdzać przyswojoną przez uczniów wiedzę. Powinien też zachęcać do dodatkowej samodzielnej pracy w formie różnych ćwiczeń.

Ogromnie ważne w edukacji zdalnej na etapie klas IV-VIII szkoły podstawowej jest dostosowanie form pracy do poziomu klasy. Uczeń na tym poziomie nauczania wymaga wsparcia na poziomie poznawczym (uczenie się), emocjonalnym (poczucie własnej wartości) i komunikacyjnym (dobór odpowiedniego narzędzia komunikacji pracy zdalnej, platformy edukacyjnej). Edukacja zdalna wymaga od nauczyciela odpowiednich kompetencji cyfrowych i pozytywnego nastawienia do stosowania narzędzi TIK. Uczniowie z klas IV-VI swoje działania opierają na działaniu i myśleniu, a także na współpracy w grupie rówieśniczej. Charakterystyczny dla tego okresu intensywny rozwój poznawczy oraz wzrost kompetencji komunikacyjnych i językowych, pozwala im na

sprawniejsze korzystanie ze sprzętu komputerowego i mobilnego. Ich umiejętności, pozwalają na wykorzystanie w procesie edukacyjnym materiałów interaktywnych. U uczniów klas VII i VIII, zauważamy dodatkowo rozwój zainteresowań, otwartość na świat i ludzi oraz zdolność abstrakcyjnego myślenia. Uczniowie chętnie prezentują efekty własnej pracy.

Starsze dzieci i młodsze nastolatki, jakimi są uczniowie II etapu edukacyjnego szkół podstawowych, mają ważną potrzebę, jaką jest kontakt z rówieśnikami. Często jednak warunki edukacji zdalnej utrudniają ten kontakt, dlatego też warto w swoich działaniach edukacyjnych stosować takie metody, które te potrzeby zapewniają, dając im jednocześnie możliwość rozwoju własnej samodzielności.

W obowiązującej podstawie programowej szczególną uwagę zwraca się na kształcenie kompetencji społecznych. Poszczególne umiejętności, które mają niebagatelny wpływ na świadomy i pełny udział dzieci i młodzieży w życiu społecznym, zostały rozdzielone na kilka różnych przedmiotów. Najwięcej wiedzy oraz praktycznych wskazówek dotyczących kompetencji społecznych, możemy przekazać podczas zajęć z języka polskiego czy wiedzy o społeczeństwie, która jako odrębny przedmiot realizowana jest dopiero w VIII klasie.

Niezależnie od grupy wiekowej, przed przystąpieniem do realizacji edukacji zdalnej, należy dokonać diagnozy, która da nam odpowiedź o możliwościach uczniów w kwestii dostępności do narzędzi, urządzeń (tablet, komputer, smartfon) oraz infrastruktury (stabilna sieć). Pozwoli nam to określić wymagania w stosunku do uczniów, zamierzonych celów przez ewentualną indywidualizację zastosowanych metod.

W sytuacji kiedy w klasie znajduje się uczeń mający problem z dostępem do Internetu, aby zapobiec wykluczeniu ucznia z wykonania zadania, można zaproponować uczniowi realizację zadania w pracowni komputerowej w szkole lub bibliotece szkolnej.

Metoda Odwróconej lekcji

Jedną z metod realizowanych zarówno podczas edukacji zdalnej, hybrydowej oraz stacjonarnej jest Metoda Odwróconej Lekcji. Pozwala ona na wykorzystanie zdalnych zasobów edukacyjnych w celach poznania tematu i samokształcenia, jeszcze

przed planowaną jednostką lekcyjną. Natomiast w trakcie lekcji (zdalnej lub stacjonarnej) nauczyciel porządkuje zagadnienia, które uczniowie mieli poznać indywidualnie, określa wymagania dotyczące tematu oraz rozdziela pozostały czas zgodnie z potrzebami uczniów (tłumaczenie podstaw, ćwiczenia, zadania dodatkowe). W poniższym, przygotowanym pakiecie dla nauczyciela pracującego tą metodą, wykorzystano stronę internetową na platformie Pinterest dotyczącą zagadnienia Odwrócona klasa – lekcja (<https://pl.pinterest.com/bibliotekadbp/odwr%C3%B3cona-klasa-lekcja/>) dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]. Nauczyciel znajdzie tam m.in. informacje o modelu odwróconej lekcji czy motywowaniu uczniów.

Wskazówki dla osób korzystających z pakietu

W przygotowanym pakiecie do wykorzystania w zdalnej edukacji przez nauczyciela dla klas IV-VII szkoły podstawowej dołączono 2 scenariusze zajęć prowadzonych metodą Odwróconej lekcji dla klas IV-V, VI-VII. Scenariusze dotyczą kształcenia kompetencji społecznych. Zawierają karty pracy, linki do interaktywnych materiałów dydaktycznych dostępnych online.

SCENARIUSZ 1

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy 4-5 szkoły podstawowej
PROWADZONYCH PRZEZ nauczyciela języka polskiego

TEMAT:

Słowa, gesty, mimika – umiem się komunikować.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE: (PODSTAWA PROGRAMOWA):

- rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.
- kształcenie umiejętności porozumiewania się (słuchania, czytania, mówienia i pisanie) w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, w tym także z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

- uczeń dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi.
- uczeń identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi.
- uczeń określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi.
- uczeń rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała).

METODY PRACY:

- Metoda odwróconej lekcji
- metody podające (wyjaśnienie filmu)
- metody aktywizujące (interaktywne gry dydaktyczne)
- metody eksponujące (film obejrzany w ramach przygotowania do lekcji)
- praca w grupach (podpokoje dla mniejszych grup)
- techniki multimedialne.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- Internet
- platforma do nauczania zdalnego
- multimedia (filmy, gry, quizy)
- komputery

- pogadanka
- karty pracy
- multimedia – film pt. **Lekcja pełna odwagi. Komunikacja werbalna**
<https://youtu.be/mdjM-w1L830> dostępny online [dostęp: 05.01.2022 r.]
- multimedia – film pt. **Lekcja pełna odwagi. Komunikacja niewerbalna.**
<https://youtu.be/XAqcmfp4IWM> dostępny online [dostęp: 05.01.2022 r.]

PRZEWIDYWANY CZAS:

45 min (w tym 30 praca z nauczycielem online, 15 praca własna)

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. (czas trwania około 6 minut).

Na zajęciach poprzedzających lekcję odwróconą, lub w wiadomości na platformie do zdalnej edukacji, uczniowie otrzymują linki do filmików, które mają obejrzeć w ramach przygotowania do zajęć.

Zadaniem uczniów jest także udzielenie odpowiedzi na pytania do filmu w formie quizu w aplikacji Quizme. Jest to jednocześnie sprawdzenie, czy uczniowie obejrzeli zaproponowane nagrania i na ile udało się im dzięki tej formule zajęć poznać materiał.

<https://www.quizme.pl/q/ellorienka/komunikacja-prawda-czy-falsz> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Dodatkowo z dostępnych źródeł informacji papierowych, multimedialnych czy internetowych uczniowie mają się zapoznać ze słowem **komunikacja**.

Nauczyciel wita się z uczniami, sprawdza obecność, podaje temat zajęć, omawia cele. Pyta o wrażenia z obejrzanego filmu. Omawia pytania i odpowiedzi z quizu, jeśli zdarzały się błędne odpowiedzi.

Część 2. (czas trwania około 10 minut).

Nauczyciel wspólnie z uczniami zastanawia się nad znaczeniami słowa **komunikacja**.

Poruszamy pokrótce temat homonimów. Prosimy o podanie innych przykładów .

W zależności od możliwości technicznych i umiejętności dzieci, propozycje skojarzeń zamieszczane są na wspólnej tablicy przez nauczyciela, inną opcją jest skorzystanie z aplikacji www.mentimeter.com (wymaga założenia konta), gdzie odpowiedzi są wpisywane przez uczniów i układają się w chmurę wyrazów. Można porozmawiać o uzyskanych wynikach zabawy.

Na podstawie już zdobytej wiedzy, nauczyciel razem z uczniami tworzy definicję **komunikacji**. Podkreśla rolę **Nadawcy, Odbiorcy i komunikatu**. Omawia zagadnienie **kodu** oraz **kanału komunikacyjnego**, który umożliwia przesłanie komunikatu.

Wspomina **szum** jako czynnik utrudniający komunikację. Może do tego posłużyć przygotowana karta pracy. W poszczególne elementy komunikacji (jasnoniebieskie kwadraty) wpisujemy przykłady. Zwracamy uwagę na zastosowaną komunikację niewerbalną (otwarta postawa, kontakt wzrokowy, uśmiech, mimika i gesty) oraz aktywne słuchanie. Załącznik nr 2 (karta 2)

https://www.canva.com/design/DAE2LDp00tU/85avz3wLBDbkUYH9swAZSQ/view?utm_content=DAE2LDp00tU&utm_campaign=designshare&utm_medium=link&utm_source=publishsharelink dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Przykładowe definicje wyrazu *komunikacja* z internetowych źródeł informacji:

- np. Wikipedia: komunikacja - wymiana informacji między jej uczestnikami. Nośnikami danych mogą być słowa (komunikacja werbalna), gesty (komunikacja niewerbalna), teksty, obrazy, dźwięki czy też sygnały elektryczne albo fale radiowe¹.
- przekazywanie i odbieranie informacji w bezpośrednim kontakcie z drugą osobą².
- (ż) <łac. communicatio> 1. przepływ, przekazywanie informacji: komunikacja radiowa, telefoniczna, prasowa, ustna; procesy komunikacyjne? komunikować się z kim, komunikat, komunikatywny, zakomunikować komu co 2. sposób przemieszczania się ludzi i transportu towarów: komunikacja lądowa, morska, powietrzna; szlaki komunikacyjne³.

Nauczyciel może przekazać uczniom jako ciekawostkę, że podczas normalnej rozmowy dwóch osób, tylko niecałe 35% informacji przekazywanych jest werbalnie, a niewerbalnie ponad 65%. Następnie nauczyciel zaprasza uczniów do zabawy w wykreślanek wyrazową i przekazuje link do gry na platformie learning.apps.

<https://learningapps.org/display?v=p9x993z1j22> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

¹ Wikipedia <https://pl.wikipedia.org/wiki/Komunikacja> dostępny online [dostęp: 21.01.2022].

² Słownik języka polskiego <https://sjp.pwn.pl/sjp/komunikacja;2472911.html> dostępny online [dostęp: 23.01.2022].

³ Edupedia http://www.edupedia.pl/words/index/show/277631_sownik_wyrazow_obcych-komunikacja.html dostępny online [dostęp 23.01.2022].

Drugie ćwiczenie to gra na platformie wordwall. Należy prawidłowo odczytać uczucie malujące się na sfotografowanej twarzy i dopasować do odpowiedniego określenia uczucia, np. radość, strach. Po wejściu w link mamy możliwość wybrania sposobu przeprowadzenia gry. Polecam Teleturniej, który wprowadza elementy rywalizacji. Link do ćwiczenia <https://wordwall.net/pl/resource/27964006> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Część 3. (czas trwania około 14 minut).

Nauczyciel przeprowadza z uczniami pogadankę na temat komunikatu JA w zdaniach. Dlaczego ważne jest aby go używać W komunikacie typu JA mówimy o reakcji, jaką w nas wywołało zachowanie drugiej osoby, jakie są nasze uczucia, o tym co nas boli i czego potrzebujemy. Jest to branie odpowiedzialności za swoje emocje i potrzeby, za siebie. Wyrażanie własnych uczuć i potrzeb, w sposób który nie rani drugiej strony i nie obarcza jej odpowiedzialnością za to co czujemy i myślimy⁴.

Komunikat typu „ja” zawiera informacje konkretne informacje: czuję... (zniecierpliwienie, złość), kiedy ty... (oglądasz głośno tv), ponieważ... (mam do zrobienia zadanie) oczekuję..., chciałabym... (abyś przez pół godziny zachowywał się cicho, żebym mogła się skupić). Ważne jest aby ćwiczyć mówienie tego typu komunikatów jak najczęściej, żeby formułowanie takich zdań przychodziło nam automatycznie. Nauczyciel informuje o kolejnym zadaniu, uczniowie zostaną podzieleni przez platformę edukacyjną na mniejsze grupy (2-4 osoby w grupie). Każda z grup otrzyma zdanie, które będzie miała ułożyć na nowo, (minimum dwie propozycje zdań), zgodnie z poznaną koncepcją komunikatu JA. Nauczyciel uruchamia aplikację wordwall i zaprasza klasę do gry w „Koło Fortuny”. Dla każdej z grup kręci kołem aby wybrać zdanie do przeredagowania. <https://wordwall.net/pl/resource/27837984> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Praca w grupach trwa ok. 5 minut, po powrocie do wspólnej sali, przedstawiciel grupy odczytuje wyniki pracy.

Część 4. (czas trwania około 15 minut).

Na pozostałe 15 minut lekcji, które powinno być zrealizowane poza siecią, nauczyciel prosi o wynotowanie dwóch przykładów sytuacji, z domu i ze szkoły gdy zdanie, które

⁴ https://sp1.edukacja.kety.pl/pliki/psycholog_pedagog_/KOMUNIKATY_JA_I_TY_1.pdf dostępny online [dostęp: 22.01.2021].

usłyszeli lub powiedzieli można przełożyć na komunikat JA. Uczniowie oryginalne zdania, oraz swoje propozycje mają zapisać w zeszyte przedmiotowym.

Podsumowaniem lekcji będzie quiz w genial.ly

<https://view.genial.ly/61ed9f2b116538001392c627/interactive-content-komunikacja-interpersonalna> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

lub <https://view.genial.ly/61ed9f2b116538001392c627/interactive-content-magnetic-board-quiz> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Quiz został zapisany jako wzór i może być zmieniany.

Inną formą podsumowania lekcji jest karta pracy, której można używać zarówno w formule lekcji zdalnej jak i stacjonarnej.

BIBLIOGRAFIA

1. Borowik, J. (2017). *Narzędzia kształtowania kompetencji społecznych – implikacje doświadczeń w pracy z dziećmi i młodzieżą dla praktyki pedagogicznej*. "Meritum", nr 2, s. 54-60.
2. Brzazgacz, A. [oprac]. Ulotka *Komunikat JA i TY, czyli o sekrecie udanego dialogu*.
https://sp1.edukacja.kety.pl/pliki/psycholog_pedagog_/KOMUNIKATY_JA_I_TY_1.pdf dostępny online [dostęp: 22.01.2022].
3. Goetz, M. (2017). *Tak dla przyjaznych gestów*. "Głos Nauczycielski", nr 24, s. 8.
4. Inglot-Kulas, J. (2017). *Słyszeć nie znaczy słuchać... : dlaczego tak trudno nam się porozumieć? : bariery utrudniające skuteczną komunikację interpersonalną*. "Kwartalnik Edukacyjny", nr 1, s. 3-13.
5. Kloskowska, A. (2021). *Słowami zmieniaj świat. Jak budować atmosferę współpracy w szkole poprzez świadomą komunikację?* "Głos Pedagogiczny", nr 2/3 (122), s. 12-15.
6. Kożuchowska, M. (2018). *Kształtowanie umiejętności psychospołecznych dzieci. [Cz. 1]*. "Remedium", nr 9, s. 20-21.
7. Kucharska-Zygmunt, A. (2019). *Komunikacja to nie tylko słowa*. "Wychowawca", nr 9, s. 28-29.

8. *Odwrócona lekcja – jak to zrobić?*

<https://wakelet.com/wake/aMEIwrBDLv8TIGPDmA-ZP> dostępny online [dostęp: 23.11.2021].

9. Pruban, J. (2021). *Warunki skutecznego i bezkonfliktowego porozumiewania się w zespole pracowników. Bariery komunikacyjne. Sztuka słuchania. Mowa ciała.* "Remedium", nr 3, s. 17-19.

10. Sikorski, W. (2016). *Co mówisz, jak stoisz czy siedzisz.* "Psychologia Dziś", nr 3, s. 58-63.

11. Wójcik, E. (2017). *Metoda aktywnego słuchania - przykłady i ćwiczenia.* "Wychowawca", nr 6, s. 6-10.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1. Karta pracy: **Quiz przygotowany do filmu** (ćwiczenie na platformie Quizizz). Link do ćwiczenia: <https://www.quizme.pl/q/ellorienka/komunikacja-prawda-czy-falsz> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Załącznik nr 2. **2 Karty pracy** (wykonane w programie canva). Poniższy link daje możliwość wykorzystania opracowanego szablonu. Nie wymaga logowania do programu Canva.

https://www.canva.com/design/DAE2LDp00tU/85avz3wLBDbkUYH9swAZSQ/view?utm_content=DAE2LDp00tU&utm_campaign=designshare&utm_medium=link&utm_source=publishsharelink dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]. Dołączone są do

scenariusza. Karta pierwsza **Słowa, gesty, mimika – umiem się komunikować**, może stanowić podsumowanie materiału, karta druga **Komunikacja** omawia elementy składające się na komunikację, jest zaplanowana na drugą część lekcji.

Załącznik nr 3. Gra w aplikacji Learningapps. Wykreślanka wyrazowa **Nie tylko usta mówią**. Oceniająca poznanie zagadnienia komunikacji niewerbalnej. Dostęp w linku: <https://learningapps.org/display?v=p9x993z1j22> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Załącznik nr 4. Gra w aplikacji wordwall. **Czytam emocje – dopasowanie**.

Dopasowanie twarzy – mimiki do nazwy okazywanych przez nie uczuć. Dostęp w linku: <https://wordwall.net/pl/resource/27964006> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

Załącznik nr 5. Zabawa z zadaniem w aplikacji wordwall. **Koło Fortuny z komunikatem JA** Link do ćwiczenia <https://wordwall.net/pl/resource/27837984> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Załącznik nr 6. Quiz podsumowujący lekcję, wykonany w genial.ly. **Komunikacja personalna**. Dostęp w linku:

<https://view.genial.ly/61ed9f2b116538001392c627/interactive-content-komunikacja-interpersonalna> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

SCENARIUSZ 2

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy 6 i 7 szkoły podstawowej.

PROWADZONYCH PRZEZ nauczyciela języka polskiego

TEMAT:

Poznaję siebie i akceptuję siebie. Jak odbierają mnie inni.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE (PODSTAWA PROGRAMOWA)

- rozwijanie zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami.
- poznawanie podstawowych pojęć oraz terminów służących do opisywania języka i językowego komunikowania się ludzi.
- kształcenie umiejętności porozumiewania się (słuchania, czytania, mówienia i pisanie) w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, w tym także z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE (PODSTAWA PROGRAMOWA)

- uczeń identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny.
- uczeń określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi.
- uczeń rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała).

METODY PRACY:

- metoda odwróconej klasy
- rozmowa kierowana
- technika słoneczka
- Zintegrowana Platforma Edukacyjna
- metoda indywidualna
- burza mózgów

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- komputer z dostępem do Internetu
- MS Teams

- karta pracy: **Jakim uczniem jestem**
<https://view.genial.ly/61b1e9d77ba2100dad22566c/interactive-content-question-answer> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].
- fiszki <https://view.genial.ly/61b7170fa71d880dd02567e3/presentation-basic-presentation> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].
- Multimedia – filmik na You Tube **Jaki jestem oto jest pytanie**
https://youtu.be/4gp_EQ7F_bo dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].
- karta pracy: **Tolerancja/nietolerancja** (zabawa w aplikacji Learning Apps.org
<https://learningapps.org/display?v=pjq977r3j21> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].
- Tekst opowiadania Pawła Beręsewicza **System**
<https://calapolskaczytadzieciom.pl/wp-content/uploads/2020/03/Opowiadanie-System-z-ksi%C4%85%C5%BCki-Gorzka-Czekolada.pdf> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].
- tablica interaktywna, np. <https://r8.whiteboardfox.com/> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

PRZEWIDYWANY CZAS:

45 minut (w tym 15 minut pracy własnej ucznia)

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. (czas trwania około 4 minuty).

Na poprzednich zajęciach uczniowie otrzymali informację nt. zasad przeprowadzenia lekcji odwróconej. Ich zadaniem było obejrzenie 5 minutowego filmiku pt. **Jaki jestem, oto jest pytanie** https://youtu.be/4gp_EQ7F_bo dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Po obejrzeniu filmiku należało odpowiedzieć na następujące pytania: „Co to jest samoocena?”, „Jakie oceny o sobie usłyszałaś/eś od innych?”, „Co składa się na nasz charakter?”, „Wymień kilka cech twojego charakteru?”, „Kto może być źródłem oceny o nas samych?”.

Rozpoczynając zajęcia nauczyciel wita się z uczniami, sprawdza obecność i zwraca się do uczniów mówiąc: „Na dzisiejszych zajęciach spróbujemy lepiej poznać siebie nawzajem. Zrozumiemy, co znaczy słowo akceptacja i poszukamy odpowiedzi na

pytanie, jak jesteśmy odbierani przez naszych kolegów i koleżanki z klasy”. Przywołuje obejrzany przez uczniów film. Odwołuje się do ich wrażeń.

Część 2. (czas trwania 6 minut).

Nauczyciel wyjaśnia rolę i znaczenie akceptacji drugiego człowieka. Zwraca uwagę na znaczenie samoakceptacji – niezbędny czynnik rozwoju każdego człowieka. Wyjaśnia, że akceptacja swojej osoby jest ściśle powiązana z samooceną.

Proponuje uczniom pierwsze ćwiczenie. Prowadzący rysuje na tablicy słoneczko o sześciu promieniach, a uczniowie wpisują przy promieniach skojarzenia związane ze słowem akceptacja (praca indywidualna). Można np. użyć tablicy z portalu super belfer <https://r8.whiteboardfox.com/> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]. Następnie uczniowie otrzymują zadanie sprawdzenia definicji słowa akceptacja w Internecie (np. w Wikipedii). Konfrontują ją ze swoimi skojarzeniami. Jeden z uczniów (ochotnik) odczytuje definicję akceptacji na głos. Prowadzący wskazuje na ile skojarzenia uczniów pokrywają się z definicją akceptacji.

Część 3. (czas trwania 4 minuty).

Nauczyciel prosi uczniów, aby wypisali kilka cech swojego charakteru na tablicy interaktywnej. Następnie prosi uczniów, aby wyrazili stopień akceptacji do każdej z nich: od 1. akceptuje najmniej do 5. akceptuję najbardziej. Dzięki ćwiczeniu uczniowie mogą się bliżej poznać i dowiedzieć się, jak są postrzegani przez innych i jakie cechy charakteru są najbardziej pożądane. Przykładowo koleżeństwo może okazać się faworytem, a skłonność do bycia skarżypytą najmniej pożądaną cechą charakteru. Nauczyciel dokonuje podsumowania samooceny uczniów i udostępnia im wyniki. Celem podsumowania jest wyłonienie cech charakteru, najmniej i najbardziej akceptowanych. Dzięki zadaniu uczniowie dowiadują się o cechach swojego charakteru, które jest cenione przez ich koleżanki i kolegów. Jak również dowiadują się o cechach nieakceptowalnych przez kolegów.

Część 4. (czas trwania 5 minut).

Prowadzący proponuje wykonanie zadania, które znajduje się w linku <https://learningapps.org/display?v=piq977r3j21> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]. Uczniowie zaznajamiają się ze słowami określającymi tolerancję i nietolerancję. Prowadzący objaśnia uczniom, jak ważna jest tolerancja w życiu społecznym. Pokazuje

przykłady nietolerancji, np. złe zachowanie w stosunku do kolegi/koleżanki noszącego/noszącej okulary, czy do osoby o innym kolorze skóry. Prowadzący wskazuje na korzyści, jakie odnoszą uczniowie tolerując odmienność innej osoby. Rozpoczyna dyskusję kierowaną. Jej celem ma być ukazanie różnic między uczniami (kolor włosów, wzrost czy noszenie okularów).

Po wykonaniu zadania nauczyciel prezentuje fiszki z pojęciami i ich definicjami. Uczeń może wykorzystać fiszki do pracy własnej ucznia.

<https://view.genial.ly/61b7170fa71d880dd02567e3/presentation-basic-presentation>

dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Część 5. (czas trwania 3 minuty).

Następne zadanie ma na celu poznanie samooceny ucznia w szkole. Prowadzący prosi uczniów o przeprowadzenie ankiety **Jakim jestem uczniem**. Link do ankiety:

<https://view.genial.ly/61b1e9d77ba2100dad22566c/interactive-content-question-answer>

dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Zabawa pozwala dziecku na odkrycie słabych i mocnych stron charakteru jako ucznia.

Część 6. (czas trwania 8 minut).

Nauczyciel prosi uczniów o przeczytanie pierwszych 4 stron opowiadania Pawła Beręsewicza „**System**”. Link do tekstu:

<https://calapolskaczytadzieciom.pl/wp-content/uploads/2020/03/Opowiadanie-System-z-ksi%C4%85%C5%BCKi-Gorzka-Czekolada.pdf> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Po przeczytaniu tekstu uczniowie dyskutują (za pomocą burzy mózgów) na tematy: „co oznacza życzliwość do drugiego człowieka”, „z czym się wiąże” (np. z tolerancją, akceptacją), „czym różni się życzliwość od narzucania się ze swoją osobą”. Na tablicy interaktywnej podają przykłady życzliwości do sąsiada i przykład narzucania się sąsiadowi, jakie występują w opowiadaniu.

EWALUACJA ZAJĘĆ (czas trwania 15 minut)

Na zakończenie spotkania uczniowie mają za zadanie skończyć zdanie : **Na dzisiejszej lekcji dowiedziałem się, że ...**

Prowadzący zadaje pracę własną, którą jest dokończenie opowiadania Pawła Beręsewicza **System**. Nauczyciel wyjaśnia uczniom, żeby wykonali to zadanie w formie pisemnej (w zeszycie przedmiotowym). Dziękuję za udział w lekcji.

BIBLIOGRAFIA

1. Cysak, P. (2000). *Witajcie w świetlicy*. „Świetlica w Szkole”, nr 4, s. 32-34.
2. *Odwrócona lekcja – jak to zrobić*.
<https://wakelet.com/wake/aMEIwrBDLv8TIGPDmA-ZP> dostępny online [dostęp: 14.12.2021].
3. *Podstawa programowa*. <https://podstawaprogramowa.pl/Szkola-podstawowa-IV-VIII/Jezyk-polski> dostępny online [dostęp: 14.12.2021].
4. Pytlakowska, K. (2005). *Akceptacja – ważne słowo : scenariusz zajęć w klasie I gimnazjum*. „Biblioteka w Szkole”, nr 3, s. 12.
5. *Słownik języka polskiego*. <https://sjp.pwn.pl/> dostępny online [dostęp: 14.12.2021].

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1. **Multimedia**: filmik wprowadzający do lekcji **Jaki jestem, oto jest pytanie**. Link do filmiku https://www.youtube.com/watch?v=4gp_EQ7F_bo dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Załącznik nr 2. **Karta pracy**: Zadanie wprowadzające do poznania pojęć tolerancja/nietolerancja przygotowane w aplikacji Learning Apps
Link do zadania: zadania <https://learningapps.org/display?v=piq977r3j21> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Załącznik nr 3. **Karta pracy**: Samoocena ucznia w aplikacji genial.ly
Link do ankiety: <https://view.genial.ly/61b1e9d77ba2100dad22566c/interactive-content-question-answer> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Załącznik nr 4. **Tekst kultury**: Opowiadanie Pawła Beręsewicza **Układ**. Link do opowiadania
<https://view.genial.ly/61b1e9d77ba2100dad22566c/interactive-content-question-answer> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Załącznik nr 5. **Fiszki**: <https://view.genial.ly/61b7170fa71d880dd02567e3/presentation-basic-presentation> dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].